

ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Η ΤΕΧΝΗ ΤΩΝ ΜΙΝΩΙΤΩΝ

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άσκηση 1

Να επιλέξετε τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση που σας δίνεται παρακάτω είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν είναι λανθασμένη.

- Οι Μινωίτες ήταν σπουδαίοι ζωγράφοι.
 Σωστό Λάθος
- Τα αγγεία των Μινωιτών ήταν διακοσμημένα με κόκκινο μόνο χρώμα.
 Σωστό Λάθος
- Ο Μινωικός Πολιτισμός κράτησε περίπου 800 χρόνια.
 Σωστό Λάθος
- Τα πλούσια ανάκτορα της Κρήτης καταστράφηκαν από τεράστια κύματα.
 Σωστό Λάθος
- Όλες οι σφραγίδες που είχαν οι Μινωίτες ήταν ίδιες.
 Σωστό Λάθος
- Τα θέματα των τοιχογραφιών τα έπαιρναν από τη φύση και τις θρησκευτικές τελετές.
 Σωστό Λάθος
- Στην Κρήτη υπήρχαν πολλά εργαστήρια χρυσοχοΐας.
 Σωστό Λάθος
- «Ο πρίγκιπας των κρίνων» είναι μια πανέμορφη τοιχογραφία που βρέθηκε στο ανάκτορο της Κνωσού.
 Σωστό Λάθος
- Οι γυναίκες στις τοιχογραφίες παρουσιάζονται με όμορφα φορέματα, βαμμένες, καλοχτενισμένες και με πολλά κοσμήματα.
 Σωστό Λάθος
- Πολλοί Μινωίτες φορούσαν τις σφραγίδες σαν δαχτυλίδια.
 Σωστό Λάθος

Άσκηση 2

Απόσπασμα από το βιβλίο της Κατερίνας Σέρβη: «Γλαύκος ο μικρός Μινωίτης» σελίδες 2-8

«Με λένε Γλαύκο και είμαι γιος βασιλιά, του βασιλιά Μίνωα. Το σπίτι μου δεν είναι σαν των άλλων παιδιών στην πόλη μας, την Κνωσό. Είναι ένα ανάκτορο, με σκάλες και πολλά δωμάτια και πολύ μεγάλες αποθήκες για να φυλάμε το σιτάρι, το κρασί το μέλι και το λάδι. Τα μεσημέρια που βαριόμαστε ανεβοκατεβαίνουμε τους ορόφους με τα αδέρφια μου χωρίς σταματημό, έτσι για παιχνίδι. Ταύροι υπάρχουν και είναι άγριοι πολύ. Τους βλέπω στα Ταυροκαθάψια να ρουθουνίζουν και να γδέρνουν με το πόδι τους το χώμα στην αυλή. Τα αγόρια και τα κορίτσια που αναμετριούνται μαζί τους δε φοβούνται. Τους πιάνουν από τα κέρατα και κάνουν ακροβατικά πάνω από την πλάτη τους. Και εμείς οι θεατές φωνάζουμε «ζήτω» και «μπράβο». Τι μου αρέσει πιο πολύ στο ανάκτορο; Οι τοίχοι του! Είναι γεμάτοι ζωγραφιές, με χίλια χρώματα! Μ' αρέσει να κοιτάζω τους ζωγράφους που τις ζωγραφίζουν και καμιά φορά ζητάω να με αφήσουν να βοηθήσω και εγώ λιγάκι. Εκείνοι όμως με κοιτάνε αυστηρά και λένε πως αυτές δεν είναι δουλειές για γιο βασιλιά»

Ερωτήσεις

1. Ποιος είναι αυτός που μας αφηγείται; Πώς τον λένε, πού μένει;
2. Τι πληροφορίες μαθαίνουμε από το απόσπασμα για τα ταυροκαθάψια;
3. Τι λέει το απόσπασμα για τις τοιχογραφίες που υπάρχουν στο ανάκτορο;

Άσκηση 3

Απόσπασμα από το βιβλίο της Αγγελικής Βαρελά : «Κρήτη, Ήρωες- Τόποι- Πολιτισμοί» σελίδες 46-48.

«Ο Τάλως ήταν ο «χάλκινος άνθρωπος». Ο Μίνωας ποτέ δεν φανταζόταν ότι το μυαλό του Ήφαιστου θα επινοούσε ένα παρόμοιο ανθρώπινο μηχανήμα. Ο Τάλως έλαμπε ολόκληρος. Ήταν τεράστιος με ανθρώπινα χαρακτηριστικά. Μόνο τα μάτια του ήταν πέρα από τα ανθρώπινα, άψυχα και αδιάφορα καθώς τριγύριζαν συνεχώς μέσα στην κόγχη τους εξετάζοντας ολόγυρα τους, όπως τα κόκκινα κουμπιά ενός κομπιούτερ που αναβοσβήνουν. Οι μεταλλικοί ήχοι που έκαναν τα μέλη του Τάλω, καθώς γονάτιζε μπροστά του για να του δείξει το σεβασμό και την αφοσίωση του, συνέφεραν τον Μίνωα και ανάσανε με ανακούφιση. Παρόλο το μέταλλο που σήκωνε και τον όγκο του, ο Τάλως ήταν γρήγορος και ευκίνητος όσο κανένας άλλος. Έκανε περιπολία σε όλη την Κρήτη τρεις φορές την ημέρα. Το άνοιγμα των ποδιών του, όταν έτρεχε, πλησίαζε τα δέκα μέτρα και καθώς διάβαινε σβέλτος από τις πόλεις και τα χωριά, οι κάτοικοι με δέος έβλεπαν κάτι γυαλιστερό να μετακινείται γοργά κάτω από το φως του ήλιου. Άλλοι νόμιζαν πώς είναι φτερωτός. Το μπόι του ξεπερνούσε το ύψος των σπιτιών και όταν ξερνούσε φωτιά από το στόμα του, οι μανάδες έντρομες έτρεχαν να κρύψουν τα παιδιά τους. Πού θα μπορούσε να βρει ο Μίνωας καλύτερη περίπολο για να κοιμάται ήσυχος τα βράδια; Ο Τάλως φρουρούσε τις ακτές σαν

τον καλύτερο ακτοφύλακα. Προγραμματισμένος να διώχνει τους εχθρούς, άλλοτε τους πετούσε βράχους και άλλοτε σύνθλιβε τους επιδρομείς στην πυρωμένη αγκαλιά του.»

Ερωτήσεις

1. Να περιγράψετε τον Τάλω, όπως παρουσιάζεται στο απόσπασμα
2. Ποιος ήταν ο ρόλος του Τάλω; Τι είχε αναλάβει και πώς τα κατάφερε;
3. Ξέρουμε ότι στη Μινωική Κρήτη δεν υπήρχαν τείχη. Πώς συνδέεται αυτό με την παρουσία του Τάλω;

Άσκηση 4

Κρυπτόλεξο.

Στην άσκηση υπάρχουν οκτώ λέξεις που σχετίζονται με την τέχνη των Μινωιτών και βρίσκονται, κάθετα, οριζόντια και διαγώνια.

Σ	Φ	Α	Δ	Ω	Ε	Ρ	Τ	Η	Ν	Μ	Κ	Γ	Η	Ο	Τ	Δ	Σ	Υ	Π
Α	Χ	Ζ	Ω	Σ	Φ	Ρ	Α	Γ	Ι	Δ	Ε	Σ	Τ	Υ	Ι	Τα	Χ	Α	Ο
Γ	Κ	Ψ	Μ	Ρ	Υ	Θ	Ι	Ψ	Α	Σ	Ψ	Ρ	Ε	Υ	Η	Ο	Ζ	Π	Α
Σ	Γ	Α	Ν	Ω	Φ	Ρ	Α	Γ	Γ	Ε	Ι	Α	Τ	Η	Ν	Ι	Α	Γ	Κ
Ν	Ε	Ρ	Ξ	Κ	Η	Δ	Σ	Τ	Α	Ι	Τ	Ο	Ρ	Δ	Α	Χ	Ι	Β	Ρ
Ω	Χ	Ι	Υ	Τ	Γ	Η	Ξ	Κ	Γ	Δ	Α	Τ	Θ	Ι	Α	Ο	Α	Ψ	Ι
Ν	Ρ	Α	Β	Γ	Ρ	Ε	Υ	Α	Β	Ω	Ν	Α	Ο	Ι	Ρ	Γ	Β	Μ	Ν
Δ	Ε	Φ	Η	Ξ	Κ	Θ	Υ	Τ	Σ	Ε	Ω	Β	Ν	Σ	Α	Ρ	Φ	Γ	Α
Ε	Φ	Β	Υ	Α	Χ	Β	Ν	Τ	Ε	Τ	Ι	Κ	Λ	Α	Ψ	Α	Ν	Σ	Α
Γ	Υ	Η	Ν	Μ	Ι	Τ	Γ	Α	Ε	Δ	Ε	Ο	Ι	Τ	Η	Φ	Β	Ν	Μ
Κ	Ο	Σ	Μ	Η	Μ	Α	Τ	Α	Κ	Λ	Δ	Ρ	Σ	Ρ	Τ	Ι	Θ	Ι	Α
Ζ	Ε	Δ	Φ	Ω	Β	Η	Ξ	Ι	Κ	Λ	Υ	Τ	Ι	Φ	Τ	Ε	Χ	Σ	Α
Χ	Ω	Β	Ν	Α	Κ	Ρ	Ο	Β	Α	Τ	Ε	Σ	Γ	Ε	Γ	Σ	Α	Β	Φ
Ψ	Ε	Δ	Ω	Η	Ξ	Κ	Τ	Ε	Α	Ψ	Σ	Α	Ρ	Ε	Σ	Θ	Ο	Ι	Τα
Ρ	Ω	Β	Ν	Θ	Ι	Ο	Τ	Υ	Η	Γ	Ε	Σ	Α	Σ	Χ	Τ	Κ	Ι	Ο

Άσκηση 5

Συμπλήρωσε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις:

1. Οι Μινωίτες έμποροι, όταν έκαναν μια συμφωνία, για να υπογράψουν
_____.
2. Το πιο διάσημο χρυσό κόσμημα της Μινωικής εποχής είναι
_____.
3. Οι Μινωίτες με τη βοήθεια του τροχού κατασκεύαζαν
_____.
4. Μινωικά αγγεία έχουν βρεθεί στην _____, στην _____, στην _____, στην _____ και στην _____.
5. Οι τεχνίτες που έφτιαχναν σφραγίδες χάραζαν
_____.

6. Στο ανάκτορο της Κνωσού βρέθηκε τοιχογραφία νεαρής γυναίκας, όμορφης, βαμμένης και καλοχτενισμένης που την ονομάζουμε_____.
7. Η τοιχογραφία με τα Ταυροκαθάψια βρέθηκε στο_____.
8. Οι τεχνίτες των εργαστηρίων στη Μινωική Κρήτη ήταν πραγματικοί_____.

Άσκηση 6

Αντιστοίχιση

Στήλη Α		Στήλη Β
Ο Μινωικός Πολιτισμός	☐	ήταν περιζήτητα
Η έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας	☐	πανέμορφες τοιχογραφίες
Τα έργα των Μινωικών εργαστηρίων	☐	κατέστρεψε τα ανάκτορα
«Οι Γαλάζιες κυρίες» βρέθηκαν	☐	στο ανάκτορο της Κνωσού
Οι Μινωίτες ανέπτυξαν την	☐	κράτησε περίπου 1500 χρόνια
Ζωγράφοι Μινωίτες δημιούργησαν	☐	τέχνη της χρυσοχοΐας

Άσκηση 7

Στα πλαίσια της διαθεματικότητας, στο μάθημα των Εικαστικών προβάλλεται στους μαθητές/τριες σχετικό υλικό που αναφέρεται στα κοσμήματα και στις τοιχογραφίες των ανακτόρων. Ζητούμε από τους μαθητές/τριες να ζωγραφίσουν και εκείνοι ότι τους εντυπωσίασε περισσότερο.

Άσκηση 8

Στα πλαίσια της διαθεματικότητας, στο μάθημα της Τεχνολογίας της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών, δίνεται στους μαθητές η ιστοσελίδα του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου και καλούνται να πάνε στο αρχείο «Εκδόσεις» και να ξεφυλλίσουν ψηφιακά το βιβλίο: «Μινωικός Κόσμος ταξίδι στις απαρχές της Ευρώπης» των Σ. Μανδαλάκη και Γ Ρεθεμιωτάκη, στις σελίδες 153-167 (απεικονίσεις αγγείων) και στις σελίδες 171-184 (απεικονίσεις κοσμημάτων) που γίνεται αναφορά στις τέχνες που ανέπτυξαν οι Μινωίτες. Οι μαθητές/τριες βλέπουν το υλικό και στη συνέχεια τους ζητάμε να μας γράψουν σε

ομάδες τι τους εντυπωσίασε από τις εικόνες που είδαν και τι συμπεράσματα βγάζουν για την τέχνη των Μινωιτών.

Άσκηση 9

Οι μαθητές/τριες μεταβαίνουν στον εκπαιδευτικό ιστότοπο «Φωτόδεντρο» και στο εκπαιδευτικό υλικό που σχετίζεται με το «Δακτυλίδι του Μίνωα». Οι μαθητές/τριες διαβάζουν τα στοιχεία που παρατίθενται και στη συνέχεια τους ζητάμε να συμπληρώσουν τη διαδραστική άσκηση.

Άσκηση 10

Να εργαστούν οι μαθητές/τριες σε ομάδες και να αναφερθούν στις τοιχογραφίες των Μινωικών ανακτόρων, τι παριστάνουν, από πού αντλούν τα θέματα τους και ποια τους εντυπωσίασε περισσότερο και γιατί;